

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור להסדר כובל בעניין

לשכת מכוני התערוכות - הסדר בין מכוני התערוכות אמבר,

מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע

1. פתח דבר

לפני בקשה למתן פטור מן החובה לקבל אישור מאת בית הדין להגבלים עסקיים לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**החוק**"), ביחס להסדר שבין מכוני תערוכות שונים השותפים בלשכת מכוני התערוכות (להלן: "**ההסדר**") אשר מבצעת מחקר ופיתוח בתחום התערוכות וכן השתלמויות מקצועיות לעובדי מכוני התערוכות.

לאחר שבחנתי את ההסדר והכבילות המצויות בו ואת השפעתן האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, הגעתי למסקנה, כי בכפוף לקיום התנאים שבסיפא להחלטתי, אין הכבילות שבהסדר פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים הרלוונטיים, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים המפורטים להלן מצאתי כי יש להעניק לצדדים פטור לפי סעיף 14 לחוק, בכפוף לשורה של תנאים שיפורטו להלן.

2. הרקע להסדר והצדדים לו

לשכת מכוני התערוכות (להלן: "**הלשכה**") הינה שותפות בבעלות מספר מכוני תערוכות, כדלקמן: אמבר - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "**אמבר**"); מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ (להלן: "**מילובר**"); צמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "**צמח**"); קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ (להלן: "**תדמיר**"); אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ (להלן: "**אסם הגליל**") ומכון תערוכות כפר יהושע (להלן: "**כפר יהושע**"); וכולם יחד: "**מכוני התערוכות החברים בלשכה**" או "**המכונים**". מכוני התערוכות החברים בלשכה עוסקים בייצור ושיווק תערוכות מזון להזנת בעלי חיים. התערוכות המיוצרות על ידי המכונים מיועדות להזנת בקר, צאן, תרנגולי הודו, דגים ועוד.

לשכת מכוני התערוכות הוקמה על ידי מכוני התערוכות החברים בלשכה לצורך פעילות מחקר ופיתוח משותפת בתחומים בהם פעילים המכונים. לצורך כך, עורכת לשכת מכוני התערוכות

ניסויים - אשר ממומנים על ידי מכוני התערבות החברים בלשכה – ומשתפת בידע המקצועי הנובע מהם את מכוני התערבות החברים בלשכה.

לשכת מכוני התערבות מארגנת ומממנת מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים בענפים שונים (פטם, הודו, בקר, דגה וכו') וכן עורכת השתלמויות בנושא לעובדי מכוני התערבות השונים. עוד במסגרת פעילותה, עורכת לשכת מכוני התערבות ניסויים בתחום תערובות המזון בענפי בעלי החיים השונים אצל מגדלים שונים הקשורים למכוני התערבות. המידע המקצועי הנצבר עקב עריכת הניסויים מועבר בין המכונים החברים בלשכת מכוני התערבות, בין היתר, במסגרת ימי העיון שעורכת לשכת מכוני התערבות לעובדי המכונים.

ההחלטות המהותיות ביחס לפעילות לשכת מכוני התערבות מתקבלות על ידי שני פורומים המתכנסים באופן קבוע: פורום המנהלים – במסגרתו מתקבלות החלטות מנהליות בענייני הלשכה כגון קביעת התקציב ואישור דו"חות כספיים (להלן: "**פורום המנהלים**"), ופורום התזונאים האחראי על תכנון עבודות המחקר, פיקוח עליהן וניתוח תוצאותיהן (להלן: "**פורום התזונאים**"). עובדיהם של מכוני התערבות חברי הלשכה, מנהלים ותזונאים, משמשים בתפקידים שונים בלשכת המכונים ואין ללשכה צוות עובדים משלה.

לפעילות לשכת המכונים ניתן בעבר פטור בתנאים מאת הממונה בשנים 2002, 2006, 2011 ו-2012 (להלן: "**החלטות הפטור הקודמות**").¹

3. ההסדר הכובל והשפעתו על התחרות

כאמור, המדובר במיזם משותף שעיקרו בעריכת מחקר ופיתוח בתחום פעילותם של הצדדים. כפי שנכתב בהחלטות הפטור הקודמות, בשיתוף פעולה לשם מחקר ופיתוח, אף אם מדובר בשיתוף פעולה בין מתחרים, טמונות תועלות ברורות: שיתוף הפעולה מאפשר, על דרך של איחוד משאבים – בין אם הון, מומחיות, כח אדם או כל משאב אחר – לשפר את טיב המוצר המוצע לצרכן, בעלות נמוכה יחסית לכל אחד מן הצדדים. לכן, מערך הפיקוח על הגבלים עסקיים קובע, בהתקיים נסיבות מסוימות, פטור מן החובה לקבל את אישורו של בית הדין להגבלים עסקיים בגין הסכמים כאמור, אף אם הצדדים להם מתחרים.²

יחד עם זאת, בצד התועלות הצומחות משיתוף הפעולה האמור, מתעוררים מספר חששות תחרותיים אשר תוארו בהרחבה בהחלטות הפטור הקודמות. בתמצית, ישיבתם של המכונים המתחרים במסגרת לשכת מכוני התערבות מעלה שני חששות עיקריים לפגיעה בתחרות. האחד, עניינו בחשש מפני זליגת מידע רגיש מבחינה תחרותית בין המכונים הפורומים השונים המתכנסים בחסות לשכת מכוני התערבות; והשני, חשש מפני צינון התחרות על איכות התערובות בין מכוני התערבות החברים בלשכה כתוצאה מן הפעילות המשותפת.

¹ ראו: החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ללשכת מכוני התערבות אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע, 2002 הגבלים עסקיים 3015983; החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ללשכת מכוני התערבות אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע, 2006 הגבלים עסקיים 5000400; החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ללשכת מכוני התערבות אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע, 2011 הגבלים עסקיים 5001857 (להלן: "**החלטות פטור 2011**"); החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ללשכת מכוני התערבות אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע, 2012 הגבלים עסקיים 500231 (להלן: "**החלטות פטור 2012**").

² ראו: כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר ופיתוח), תשס"ו-2006.

אשר לחשש הראשון, בהחלטות הפטור הקודמות נקבעו תנאים שמטרתם להפסיק את החשש האמור. תנאים אלו נקבעו גם בהחלטותי זו וביניהם, חובת עריכת תיעוד של מפגשי הפורומים השונים; מגבלות על מקום עריכת מפגשי הפורומים השונים ומגבלה לפיה רק גורם אשר אינו עובד של מי מבין מכוני התערובת החברים בלשכה, יהיה רשאי להיחשף למידע בדבר כמויות התערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים לצורך חלוקת העלויות הכרוכות בפעילות הלשכה בין החברים.

בהחלטת פטור 2012 קבעתי כי פורום המנהלים יתכנס לכל היותר פעמיים בשנה.³ במסגרת הבקשה שבפני ביקשו הצדדים כי יותר ללשכת מכוני התערובת לכנס את פורום המנהלים עד 6 פעמים בשנה. זאת, בטענה כי עליהם לקבל מספר רב של החלטות הקשורות לניהול ותפעול לשכת מכוני התערובת, ולשם כך נדרשים יותר משני מפגשים בשנה של פורום המנהלים. נוכח החשש מפני העברת מידע תחרותי בין המכונים במסגרת ישיבתם המשותפת – חשש הרלוונטי במיוחד לישיבות בהם משתתפים מנהלי לשכת מכוני התערובת – אני סבור כי יש להגביל את תדירות התכנסותו של פורום המנהלים למינימום הדרוש לפעילות הלשכה. על כן, לא מצאתי לנכון להיעתר לבקשת הצדדים להגדיל את תדירות מפגשי פורום המנהלים.

באשר לחשש השני, בענין צינון התחרות על איכות התערובות, נמצא בעבר כי חשש זה מופג, בין היתר, מאחר שהמכונים מבצעים ניסויים באופן עצמאי, שלא דרך לשכת מכוני התערובת, ובאופן שכיח, ואילו הניסויים אשר מתבצעים במסגרת לשכת מכוני התערובת נושאים אופי כללי ואופן יישום תוצאותיהם משתנה בין המכונים. אין יסוד לסבור כי חל שינוי בענין זה.

נוכח האמור לעיל, הגעתי לכלל מסקנה כי בכפוף לתנאים אשר יפורטו להלן, אין בכבילות שבהסדר שבפני כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. לפיכך, ראיתי לנכון לפטור את הצדדים להסדר מן החובה לקבל אישורו של בית הדין, בכפוף לתנאים שיפורטו בהחלטה זו ולתקופה בת שלוש שנים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים הבאים:

1. מידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, הדרוש לצורך בירור חלקי השתתפותם בהוצאות לשכת המכונים, יועבר על ידי המכונים החברים בלשכת המכונים אך ורק לידיו של רואה חשבון, מנהל חשבונות או חשב של לשכת המכונים (להלן: "רואה החשבון").

³ וזאת לאחר שבהחלטת פטור 2011 בחרתי להגביל את כינוס פורום המנהלים לפעם אחת בשנה.

2. רואה החשבון לא יעבוד, במישרין או בעקיפין, עבור אף אחד ממכוני התערובת החברים בלשכת המכונים או בגוף הקשור אליהם (לרבות בשוברי בר) ולא יספק להם שירותים, והוא לא יהיה עובד או קרוב של אדם כאמור או של אדם שהוא נושא משרה באיזה מן המכונים.
3. עובר לקבלת המידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, יחתום רואה החשבון על כתב סודיות על פיו הוא מתחייב לשמור את המידע שהועבר לו בסודיות מוחלטת ולא להעבירו למתחריו של המכון מוסר המידע. לעניין זה, "מתחרים" – ישירים או עקיפים, בפועל או בכוח.
4. רואה החשבון יחשב את סך כל גובה ההשתתפות בהוצאות הנדרש מכל חבר בלשכת המכונים ויודיע לכל חבר על גובה השתתפותו כאמור, מבלי ליידע את החבר בדבר אופן החישוב לפי פילוח לענפים או בדבר המידע שנמסר לו לפי סעיף 1 לעיל.
5. לא יועבר מידע, במישרין או בעקיפין, בין מכוני התערובת החברים בלשכת המכונים בדבר כמויות התערובת אשר נמכרו על ידם, או בדבר המחירים בהם נמכרת התערובת על ידם.
6. החברות בלשכת מכוני התערובת תהיה פתוחה בפני כל מכון תערובת, בכפוף להשתתפותו במימון פעילות לשכת המכונים, על פי אותו תחשיב המשמש את ששת מכוני התערובת כיום, ובלבד שישלם דמי חבר מינימליים בסך 10,000 ₪ לשנה. לשכת המכונים תהיה רשאית לחייב כל חבר חדש כאמור שלא למכור או להעביר לצד שלישי כלשהו את עבודות המחקר והפיתוח אשר נעשו בלשכת המכונים או את המידע שנצבר בעקבות מחקר ופיתוח כאמור.
7. על אף האמור בסעיף 16.2 להסכם השותפות שבין ששת מכוני התערובת מיום 1.7.97, לשכת המכונים לא תוכל להפסיק חברותו בה של חבר כלשהו באופן שרירותי וכל עוד הוא עמד בכל התחייבויותיו כלפי לשכת המכונים.
8. כל מכון החבר בלשכת המכונים לא יהיה מנוע מלבצע מחקר או פיתוח בעצמו, שלא באמצעות הלשכה.
9. כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערובת יחתום על כתב התחייבות לפיו קרא את התנאים, הבינם והובהר לו שהפרתם היא עבירה פלילית.
10. המשתתפים בפגישות "פורום המנהלים" ו"פורום התזונאים", כהגדרתם בהחלטה זו, יערכו פרוטוקולים שמיים מפורטים של ישיבותיהם. פרוטוקולים אלה יישמרו אצל לשכת המכונים ויועמדו לעיון הממונה על ההגבלים העסקיים אם וכאשר יבקשו הצדדים להסדר לשוב ולחדש את הפטור להסדר ביניהם.
11. כינוסי "פורום התזונאים", או כל פעילות אחרת של פורום זה, או פעילות שהוא מעורב בה, לא ייעשו בחצריו של מי מבין מכוני התערובת חברי הלשכה.
12. "פורום המנהלים" יתכנס לכל היותר פעמיים בשנה.

תוקפו של פטור זה הינו לשלוש מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ט כסלו תשע"ה,

21 בדצמבר, 2014